

FÖRSAMLINGENS KOMMUNION: ANVISNINGAR

Då och då uppkommer frågor kring utdelandet och mottagandet av kommunionen. Det som gäller i Stockholms katolska stift är följande.¹

Kommunikanterna går fram på led. Om möjligt bör en kommunionssång sjungas under kommunionen. Sången börjar när prästen tar emot sakramentet. Om ingen sång under kommunionen sjungs läser prästen, efter att själv ha kommunicerat, dagens kommunionantifon innan han börjar dela ut kommunionen.

Eftersom kommunionen under båda gestalterna ger tydligast uttryck åt sakramentets innebörd, rekommenderas kommunion under båda gestalterna i största möjliga utsträckning. Det är dock alltid tillåtet för de enskilda kommunikanterna att ta emot bara endera gestalten. Kommunikanter med glutenintolerans rekommenderas att ta emot sakramentet endast under vinets gestalt, om inte hostior med låg glutenhalt som kan tålas av glutenintoleranta används. Helt glutenfria hostior, t.ex. av majsstärkelse, är inte giltig materia och får aldrig förekomma.

Ordinarie kommunionutdelare är präster och diakoner. Även akolyter med kyrkligt uppdrag kan dela ut kommunionen. Tillfälligt kan prästen be lämpliga lekmän att biträda vid kommunionutdelningen. Extraordinarie kommunionutdelare som regelmässigt utför detta uppdrag ska ha stiftets fullmakt och ska ha genomgått utbildning. Ansökan om fullmakt för extraordinarie kommunionutdelare inges av kyrkoherden/ordenshusföreståndaren till biskopens delegat för gudstjänstlivet, som utfärdar sådana fullmakter.

Det normala sättet i vårt stift att ta emot kommunionen är att göra det stående. När kommunionen tas emot stående bör kommunikanterna lämpligen göra en gest av vördnad (bugning eller genuflex) innan de tar emot. Ingen får dock hindras att ta emot kommunionen knäböjande.

Kommunikanterna kan ta emot kommunionen under brödets gestalt antingen i handen eller på tungan. Vid handkommunion ska de lägga ena handen med handflatan uppåt över den andra och ta emot hostian i handflatan, varefter de med den andra handen för hostian till munnen. När de tar emot kalken är det viktigt att de om möjligt själva tar kalken i händerna, dricker ur den och därefter återlämnar den.

Kommunionen under båda gestalterna ges normalt genom att kommunikanterna tar emot brödets gestalt och därefter dricker ur kalken. Man kan dock också tillämpa intinktion. Den celebrerande prästen avgör vilken form som ska användas. Självklart ska han respektera de beslut i frågan som har fattats av kyrkoherden.

¹ Kyrkans anvisningar i ämnet återfinns, förutom i den kanoniska lagen, i *Allmän introduktion till det romerska missalet* n. 159–162 och 281–287 samt instruktionen *Redemptionis sacramentum* n. 80–107. Introduktionen finns i altarmissalet, instruktionen på www.kln.se (under ”Dokument och utgåvor”). Se dessutom de tryckta anvisningarna för kommunionutdelare och söndagsgudstjänst i prästs frånvaro i Stockholms stift (2014).

Kommunikanterna får aldrig själva doppa hostian i kalken. De kommunikanter som inte vill dricka ur den gemensamma kalken ska avstå från kalkkommunionen när man inte har intinktion. Kommunikanterna får aldrig räcka kommunionen till varandra. Detta gäller också föräldrar och deras barn.

Sakramentet ges endast till katoliker, med de undantag som nämns i CIC can. 844 och 861 och med undantag av de tillfällen då biskopen har meddelat dispens. Kommunionen kan dock ges åt ortodoxa kristna och medlemmar i de från oss skilda orientaliska kyrkorna.

Om någon som inte bör ta emot kommunionen kommer fram för att göra det, bör man inte vägra men efteråt informera vederbörande om vad som gäller. Detta förutsatt att vederbörandes mottagande av kommunionen inte vållar allmän anstöt. Extraordinarie kommunionutdelare behöver aldrig pröva vem som kan ta emot kommunionen och inte. Däremot är det viktigt att de orienterar prästen om situationer då icke-behöriga kommit fram för att ta emot kommunionen.

Församlingen bör regelbundet, till exempel i predikan, påminnas om förutsättningarna för mottagande av kommunionen och om vikten av att bruka botens sakrament.

Uppsala 2018-08-01

Anders Ekenberg
Biskopens delegat för gudstjänstlivet, ordf. KLN